

Verzamelaars van oude ansichten (3)

Krijn Brouwer

De echte verzamelaar van oude ansichten combineert speurzin, vasthoudendheid en oog voor detail met een onverzadigbare liefde voor zijn of haar 'onderwerp'. Een select gezelschap verzamelaars is op die manier sinds jaar en dag op zoek naar alles wat met Hilversum te maken heeft. Collecties van meer dan vijfduizend exemplaren zijn daarbij geen uitzondering. Het *Hilversumse Historisch Tijdschrift* vraagt verzamelaars naar hun 'top vijftien' van de mooiste, meest bijzondere of zeldzame ansichten in hun bezit. Derde in de reeks is Krijn Brouwer.

Het heeft geen zin om Krijn Brouwer te vragen zijn mooiste kaarten te selecteren. Elke kaart van Hilversum is mooi. *Ik heb een vrij willekeurige greep gedaan*, wijst hij op de twee mappen met in totaal 75 exemplaren op de tafel. Enkele duizenden ansichten heeft hij in de loop der tijd vergaard. En een kleiner, maar nog steeds respectabel aantal oude foto's. *Vroeger ging het alleen maar om an-*

EDDIE DE PAEPE

De Vaart bij de Turfstraat. Van de Oude Haven zijn wel driehonderd kaarten, maar deze is apart en veel ouder. Dit is een kaart uit de periode 1900-1905. Dat zie je aan de witte balk. Kijk aan de achterzijde. Het is een 'doorloper'. De tekst vult de hele breedte. Op de achterkant mocht alleen het adres. De afzender moest op de voorkant. Daar was die witte balk voor.

De Geuzenweg, ook begin twintigste eeuw. Kijk, dat braakliggend terrein rechts: de school stond er nog niet. Dit is ter hoogte van de Huygensstraat. Ook leuk dat er wat industrie op staat. Van de wijk Over het Spoor is er uit deze tijd niet veel.

sichten. Een foto, dat was een soort vloek. Daar moest je niet mee aankomen, die spaarde je toch niet? Omdat (zeldzame) ansichten niet te koop of onbetaalbaar zijn, richt de aandacht zich op foto's. Voor ansichten worden tegenwoordige zulke hoge prijzen gevraagd, dat ik niemand zou willen aanraden om met sparen te beginnen.

Zelf is Brouwer er zoetjesaan ingerold. Toen ik een keer ziek was, kwam mijn oudste zoon Gert met een bosje ansichtkaarten aan. Of dat niet iets voor mij was. Eerst legde ik ze aan de kant, maar later begon ik ze toch wel leuk te vinden en sloeg de vonk over.

Zo'n twintig jaar geleden bezocht Brouwer zijn eerste beurs en werd verrast door de drukte. Hallo zeg. Dat zoveel mensen dat verzamelden, daar had je geen erg in. Het aantal verzamelaars is volgens hem sindsdien niet gegroeid. Ik ken geen jong iemand die verzamelt. De meesten zegt het niets.

Datzelfde geldt voor de stapel dia's van oud-Hilversum waarmee Brouwer, onder de paraplu van 'Albertus Perk', regelmatig de boer op gaat. Ik kom overal, onder meer in seniorenclubs en bejaardentehuizen. Als je ziet hoe die mensen van die oude foto's genieten. Dan laat ik bijvoorbeeld een plaatje van de Kerkbrink zien met Piet van den Brul. Dan gaat er een gejuich op. Het is telkens een feest van herkenning. Dit 'werk' geeft veel voldoening, meldt Brouwer. Je wordt elke keer terug gevraagd, meldt hij. Zó heb je wat aan je hobby. Zijn verzameling begon met wat ansichtkaarten van het raadhuis en een paar omroepstudio's. Via het Gilde kwam Brouwer vervolgens in contact met de bekende verzamelaar Joop Reijnders. Ik ben een keertje bij hem langs geweest. Ik vroeg hem: waarom is die ene kaart nou zoveel waard, en die andere veel minder? Bij meneer Reijnders ben ik zo te zeggen in de leer geweest. Later zijn we vaak samen naar beurzen geweest.

Duizenden en duizenden ansichten – Een echte verzamelaar zegt 'prentbriefkaarten' –

zijn er sindsdien door zijn handen gegaan. Tegenwoordig is er een hoop namaak, waarschuwt Brouwer. Een 'bezorger' is duurder dan een onbeschreven kaart, gaat hij verder. Zo'n 'bezorger' is een kaart met volledig adres, met een afzender, een postzegel én een stempel van de plaats van herkomst. Sommige andere verzamelaars interesseert het niet, maar Brouwer leest altijd wat er op de achterkant is geschreven. Een soldaat die tijdens de Eerste Wereldoorlog een kaartje aan zijn moeder heeft geschreven, dat is toch historie?

Hoewel hij heel veel heeft, is zijn collectie verre van compleet. Van de Gooise Moordenaar zijn er heel weinig. Daar vragen ze wel vijftig euro voor; wat de gek ervoor geeft. Tot een jaar geleden hield Brouwer zich aan een maximumprijs van vijftien euro per kaart. Omdat hij er al zoveel heeft en vaak met lege handen van een beurs thuis kwam, betaalt hij nu wel eens hogere bedragen, soms wel het dubbele. Het is een hobby, dus het mag wel wat geld kosten, vindt hij. Ruilen is het leukst, maar dat komt nauwelijks meer voor.

Hij wijst op een stapeltje kaarten. Allemaal nepperds of nadrukken. Er zijn tegenwoordig veel vervalsingen in omloop; met de computer kan je zoveel doen. Toch is er wel verschil. Je voelt vaak of het een echte is. Een op een kaart geplakt plaatje voelt dikker aan. Je kan ook vaak aan de achterkant zien of het is afgesneden. Ze kosten vaak niets, maar als je het weet, trap je er niet in.

Een specialiteit heeft Brouwer niet. Het liefst heb ik straatjes. Met mensen. Dat is leuk om te zien en het verhoogt ook de prijs. Vroeger had je van elke straat een kaart. Als je op reis ging, liet je weten of je was aangekomen. Het liefst met een kaart van de plek waar je was. Soms met een kruisje aangegeven.

Het Brinkje van Doets met het oude postkantoor. Zonde dat het is afgebroken. Prachtig met die pomp erbij en die bomen. Het postkantoor was zo'n mooi gebouw, veel mooier dan het telegraafkantoor erachter, dat er nog wel staat. Op die plek staat nu C&A.

Uitg. Alb. H. Kroes. No. 14010.

BUSSUMERSTRAAT MET POSTKANTOOR. HILVERSUM.

De J.H.B. Koekkoekstraat, hier gezien vanaf de Koningsstraat, heette eerst Asterstraat. Die naam is later verhuisd naar de Bloemenbuurt, waar hij thuis hoort. Praktisch al die huizen staan er nog, mooie grote huizen. Fotograferen was in die tijd nog iets bijzonders. Iedereen kwam aanlopen. Nu loop je weg.

Een reclamekaart van het Wilhelminahotel. Later hebben de gemeente en sportschool Van Helmond erin gezeten. Het gebouw was oorspronkelijk een verdieping hoger, maar waarom die eraf gehaald is, dat is onbekend. Het was het eerste hoge gebouw van Hilversum. Wel goed bedacht, zo pal tegenover het station. Een staande Ansichtkaart is zeldzaam. Misschien een op de vijftig is staand.

De Hooge Laarderweg, zoals wij hem nog gekend hebben. Deze kaart is in 1936 gestempeld. Je kijkt in de richting van de spoorbomen, je ziet er nog een omhoog staan. Je ziet ook nog het huisje van de 'boomwachter'. Die markiezen hoorden bij winkels. Je had er een groenteboer, een schoenmaker, een winkel in huishoudelijke artikelen, een smid.

De Stationsstraat, hoek Koninginneweg, kijkend naar de Groest. Links het beroemde Hotel Jans. En kijk eens wat een prachtige lantaarnpaal. Deze kaart is in 1906 verstuurd.

Dit is de oudste kaart, in 1899 verstuurd. De 's'-Gravelandseweg, de Kerkbrink en De Molen: De Erfgooyer aan de Boomberglaan, gezien vanaf de Vaartweg. L. Schulman was de uitgever. En Baarnaar G.K. jr. de maker?

De ijsbaan bij de Craillose Brug. Ik heb hem nooit beleefd. Ik heb wel geschaatst op het Wasmeer, maar het mooiste was met de slee de Anna's Hoevese Berg af. De kaart is uitgegeven door Vivat, dat was een hele grote.

De Schoolstraat hoek Koninginneweg. Met plantsoen, politiepost en St. Josephschool, het latere jongeren centrum De Tagrijn. Allemaal verdwenen, de kerk vormt het enige houvast. Deze kaart is in 1914 gestempeld.

Hotel-café-restaurant Santbergen op de Noorderweg. Een vrij zeldzaam beeld: wie kent dat nog zo? Er zitten wat speldenprikjes in. Niet verschrikkelijk, wel jammer. Een verzamelaar koopt in principe geen beschadigde kaart, tenzij hij een euro kost. Op de achterkant staat dat hier in mei 1924 een kegelconcoers is gehouden 'in het nieuwe kegelhuis over 't spoor'.

De Leeuwenstraat hoek Kampstraat met smederij De Groot en – links, de derde deur vanaf de winkel – het huis van Flip de Porder. Op de achterkant staan drie stempels. Een van de postbode, een van de verstuurder, een van de ontvanger. Zo kan je zien dat deze kaart aangekomen is op dezelfde dag als hij verstuurd is.

Deze kaart van de Jan van der Heijdenstraat is in 1935 verstuurd. Links had je De Gruijter. In de verte zie je de masten van de NSF. Er rijdt één auto, en een vuilniswagen. Verder is de straat leeg. Alleen wat fietsers en wandelaars. Tegenwoordig is de straat helemaal vol met blik. Deze kaart heeft kartels, ribbelranden. Hij is dertig jaar jonger dan de meeste andere kaarten, maar toch ook een beauty, een vreselijk leuk plaatje.

De Tulpstraat, hoek Violentstraat. Daar rechts was een kruidenierswinkeltje. Links, buiten beeld, zat de haardenfabriek van Jaarsma. Dat is nu een parkeerterrein.

De Koninginneweg, het voormalige Hotel Hilfertsom. Een puzzeltje. Die villa is er niet meer. Het moet ter hoogte van de Sumatralaan/Burgemeester Lambooylaan zijn.